

Sjaak de Wit, pluimveedierenarts:

MONITORING

Reactivatie van ILT-vaccin-virus lijkt regelmatig voor te komen

Het ILT (infectieuze laryngotracheitis)-virus is een Herpesvirus dat een milde tot ernstige ontsteking van vooral de luchtpijp kan geven. De dieren kunnen zo benauwd zijn dat ze met gestrekte nek naar adem happen. De ontsteking kan zo ernstig zijn dat het bloed in de luchtpijp staat, de dieren zijn dan ernstig ziek en zitten met dichte en gezwollen ogen. De uitval kan in uitzonderlijke gevallen oplopen tot tientallen procenten. Een bijzondere eigenschap van dit virus is dat het na een doorgemaakte infectie in een soort rustfase -ook wel latentie genoemd- in het zenuwweefsel verblijft en daar maandenlang ongemerkt in de gezonde kip kan zitten. Door stress kan het virus worden gereactiveerd en weer worden uitgescheiden in de luchtwegen.

ILT vaak veroorzaakt door vaccin

Vanwege de ernst van de ziekte wordt er bij leggende dieren tegen ILT gevaccineerd. De huidige vaccins kunnen een goede bescherming opwekken, maar hebben als nadeel dat ze zelf bij spreading ook ziekteverschijnselen kunnen veroorzaken. Wereldwijd wordt een aanzienlijk deel van de ILT-uitbraken veroorzaakt door spreidend vaccin. Een tweede nadeel van deze vaccins is dat ze net als het veldvirus latent in het zenuwweefsel kunnen gaan zitten en dan bij stress gereactiveerd kunnen worden, zodat je het virus weer in de luchtwegen kunt aantreffen.

“ILT kan onopgemerkt in een gezonde kip zitten”

PCR maakt onderzoek makkelijker

Tot enkele jaren geleden werd er eigenlijk alleen onderzoek gedaan op de aanwezigheid van het ILT-virus als er duidelijke en ernstige verschijnselen (vooral bloederige luchtpijpen) waren die op ILT leken. Een positieve uitslag kwam dus alleen voor bij duidelijk zieke dieren. Door de wereldwijde toename van ILT-uitbraken is er de laatste jaren geïnvesteerd op handigere en goedkopere testen om het virus aan te tonen. Door de komst van de PCR voor ILT is het een stuk gemakkelijker geworden op de aanwezigheid van het virus te controleren, ook als er geen ernstig ziek koppel is, maar bijvoorbeeld alleen een klein aantal benauwde dieren.



Reactivatie geen uitzondering

Naar aanleiding van praktijkervaringen met positieve ILT PCR-uitslagen bij koppels waar op koppelniveau soms weinig aan de hand leek, heeft de GD met de PCR ILT luchtpijpswabs van gezonde gevaccineerde en ongevaccineerde koppels onderzocht. Alle ILT PCR-uitslagen op swabs van ongevaccineerde (SPF) dieren en onverdachte vleeskuikenkoppels waren negatief. Bij onderzoek op swabs van een aantal onverdachte oudere legkoppels werd in grofweg de helft van de poolmonsters ILT-virus (zeer waarschijnlijk vaccinvirus) aangetoond. Dit duidt erop dat de reactivatie en/of recirculatie van ILT-vaccin niet uitzonderlijk is. De oude simpele regel: “ILT aangetoond is dus ook altijd een ziek koppel” gaat in ieder geval voor eerder gevaccineerde koppels niet meer op. Bij de interpretatie moeten de andere uitslagen naar het voorkomen van andere ziekteverwekkers die soortgelijke problemen kunnen veroorzaken (zoals IB, TRT en AI) meegenomen worden. De betekenis van een positieve PCR ILT kunt u het beste overleggen met uw dierenarts.



De monitoringsfunctie die de GD-afdeling Pluimvee in opdracht van EL&I en PPE vervult, bestaat uit drie onderdelen: 1) Secties (pathologie). 2) Weekijker: een instrument waarmee de GD via telefoon, bedrijfsbezoeken en overleggen vragen en informatie over gezondheidsproblemen bij pluimvee binnenkrijgt. 3) VMP: Veterinaire Monitoring Pluimvee. Via een internetapplicatie tussen dierenartspraktijken (VMP-deelnemers) en de GD worden data en ervaringen over gezondheidsproblemen, vaccinaties en behandelingen uitgewisseld.